

Bruto toegevoegde waarde en werkgelegenheid, 2005-2020

Indicator | 15 oktober 2021

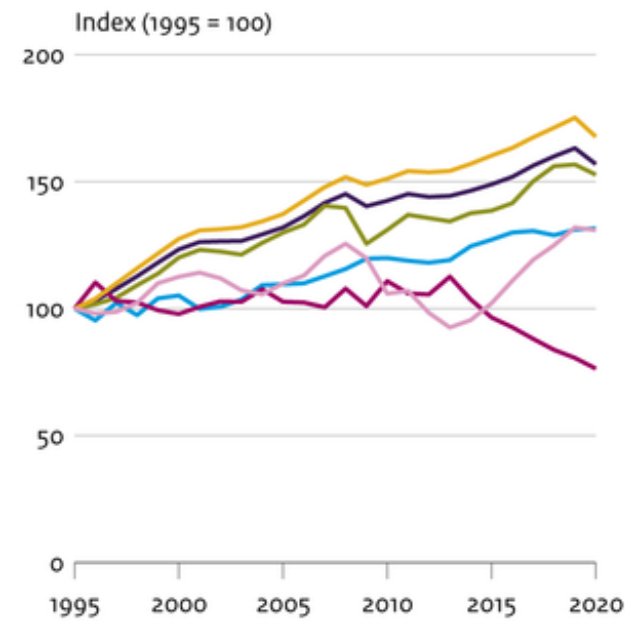
U bekijkt op dit moment een archiefversie van deze indicator. De actuele indicatorversie met recentere gegevens kunt u via deze [link](#) [1] bekijken.

Voorlopige cijfers over de bruto toegevoegde waarde (basisprijzen) van de Nederlandse economie laten in 2020 een krimp van 3,8 procent zien. Dat is de grootste terugval sinds de kredietcrisis van 2009 toen de economie met 3,3 procent kromp. In 2019 groeide de economie nog met 2,0 procent. In coronajaar 2020 vielen ook 29 duizend banen weg, een jaar eerder kwamen er nog 211 duizend banen bij. De krimp is vooral veroorzaakt door de lagere consumptie door huishoudens, maar ook de investeringen en het handelssaldo droegen bij aan de krimp.

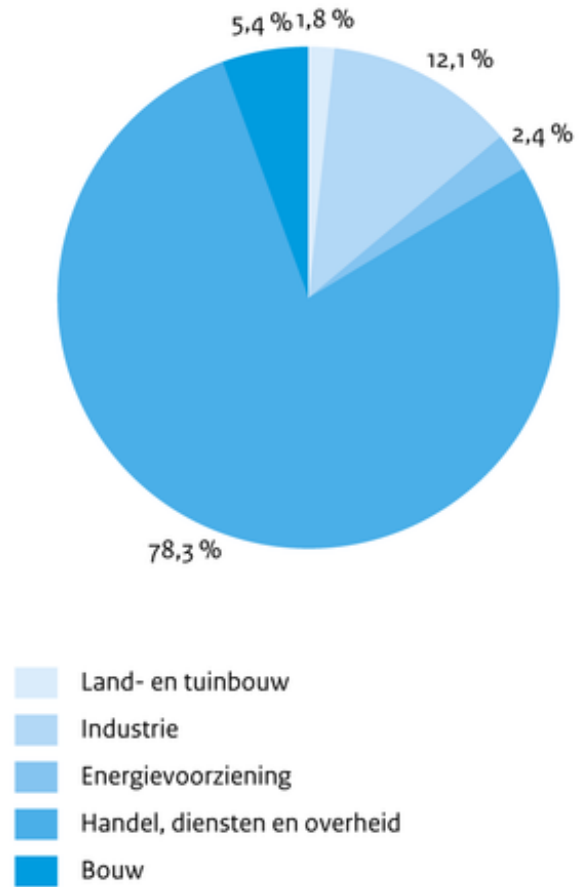
[figuurgroep]

Bruto toegevoegde waarde

Trend

Aandeel sectoren, 2020

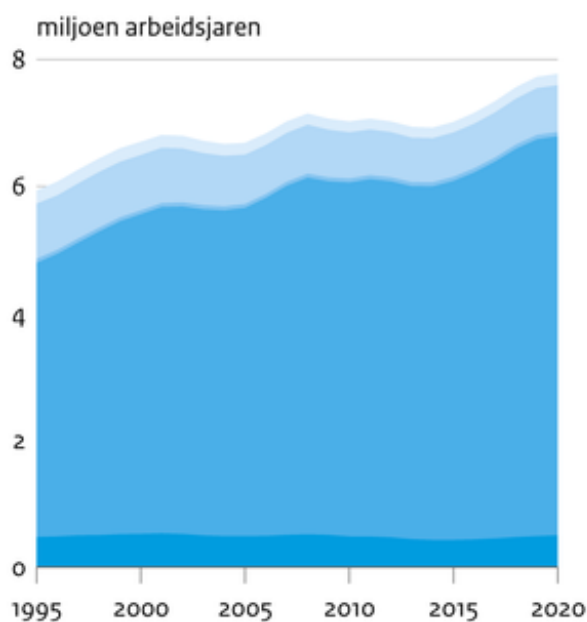
Bron: CBS

CBS/okt21
www.clo.nl/nl000221

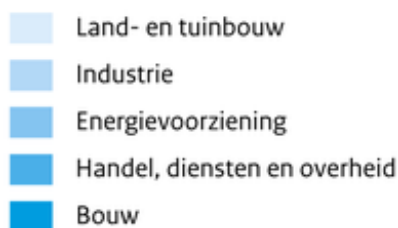
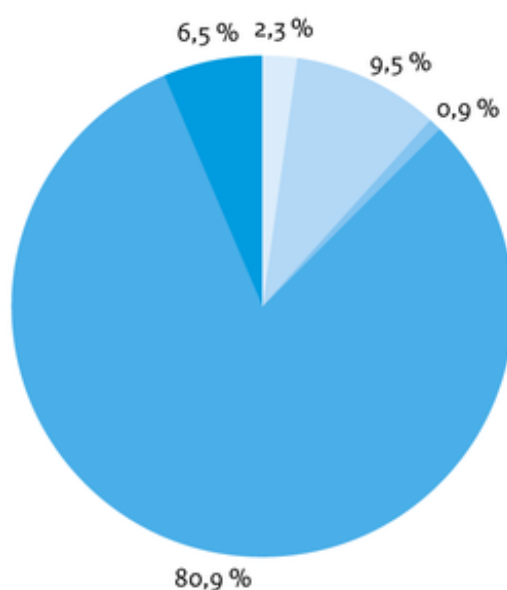
- [Download figuur](#) [2]
- [Download data \(ods\)](#) [3]
- [Download data \(xlsx\)](#) [4]

Arbeidsvolume

Trend

Aandeel sectoren, 2020

Bron: CBS

CBS/okt21
www.clo.nl/nl000221

- [Download figuur](#) [5]
- [Download data \(ods\)](#) [6]
- [Download data \(xlsx\)](#) [7]

[/figuurgroep]

Terugval bedrijfsleven

De Nederlandse economie is in 2020 met 3,8 procent gekrompen ten opzichte van een jaar eerder. Deze krimp werd breed gedragen; met uitzondering van de land- en tuinbouw krompen alle andere bedrijfstakken .

Bedrijfstakken

Vooral bij de handel, vervoer en horeca en de zakelijke dienstverlening zat de klad erin. De handel, vervoer en horeca nam af met 7,4 procent, de zakelijke dienstverlening met 6,6 procent. Veel sectoren werden hard getroffen door de coronacrisis. De horeca en de cultuur- en recreatiesector

hadden veel last van de genomen coronamaatregelen. Evenementen, festivals en voorstellingen mochten voor een groot deel van het jaar niet, of slechts voor kleine groepen doorgaan. Ook sportclubs en recreatieparken waren een groot gedeelte van het jaar beperkt open of helemaal gesloten.

In de zakelijke dienstverlening werden vooral de uitzend- en reisbranche hard geraakt. De specialistische zakelijke dienstverleners, zoals architecten en adviesbureaus hadden nog wel een lichte groei. In de vervoerssector werden met name het openbaar vervoer en de luchtvaart sterk getroffen. Per saldo werden ook minder gezondheids- en zorgdiensten geleverd. Vooral in het tweede kwartaal werden ziekenhuisafspraken doorgeschoven of geannuleerd en ook huisartsen leverden minder zorg toen de coronapandemie op zijn hevigst was.

De bouw, de industrie en de energievoorziening krompen eveneens, maar minder dan de gemiddelde krimp van totaal Nederland. De meest negatieve uitschieter in de industrie betrof de transportmiddelenindustrie, de meest positieve de machine-industrie.

De krimp bij de delfstoffenwinning hangt samen met het verder stapsgewijs terugschroeven van het productieplafond voor gaswinning.

- [Nationale rekeningen \(toelichting\)](#) [8]

Werkgelegenheid blijft groeien

Groeide het aantal banen in Nederland de voorgaande vijf jaar flink, in 2020 vielen er 29 duizend weg. Overigens nam het arbeidsvolume waarbij het totale aantal uren werk wordt gemeten nog wel toe met 50 duizend arbeidsjaren (+0,6 procent). De relatief sterkste toename (+2,9 procent) kwam voor rekening van de bouw, de industrie liet een lichte afname (-0,3 procent) zien.

Referenties

- CBS (2020a). [Statline: Opbouw binnenlands product \(bbp\): nationale rekeningen](#) [9]. CBS, Den Haag/Heerlen.
- CBS (2020b). [De Nederlandse economie in 2020 \(cbs.nl\)](#) [10]. CBS, Den Haag/Heerlen.
- CBS (2020a). [StatLine: Productie- en inkomenscomponenten bbp: bedrijfstak: nationale rekeningen](#) [11]. CBS, Den Haag / Heerlen.
- CBS (2020b). [StatLine: Arbeidsvolume; bedrijfstak, geslacht, nationale rekeningen](#) [12]. CBS, Den Haag / Heerlen.

Relevante informatie

- [Nationale rekeningen \(toelichting\)](#) [8]
- [Samenstelling van de doelgroepen in het milieubeleid](#) [13]
- Meer informatie over de Nationale rekeningen is te vinden in
- [De Nederlandse economie in 2020 \(cbs.nl\)](#) [10] (CBS, 2020b) en op [StatLine](#) [14] (CBS).

Technische toelichting

Naam van het gegeven

Bruto toegevoegde waarde en werkgelegenheid

Omschrijving

De toegevoegde waarde tegen basisprijzen van alle sectoren samen plus het saldo van productgebonden belastingen en subsidies en het verschil tussen toegerekende en afgedragen BTW

Verantwoordelijk instituut

Centraal Bureau voor de Statistiek

Berekeningswijze

Voor alle sectoren in de nationale economie wordt de toegevoegde waarde bepaald. Het CBS haalt de gegevens voor de statistieken uit veel verschillende bronnen. [Per onderzoek staat aangegeven hoe en waar de gegevens worden verzameld](#) [15].

Basistabel

StatLine: [Opbouw binnenlands product \(bbp\); nationale rekeningen](#) [9] (CBS, 2020a)

StatLine: [Productie- en inkomenscomponenten bbp; bedrijfstak; nationale rekeningen](#) [16] en [Arbeidsvolume; bedrijfstak, geslacht, nationale rekeningen](#) [17]

Geografisch verdeling

Nederland

Andere variabelen

Netto binnenlandsproduct (marktprijzen), toegevoegde waarde (bruto, netto in basisprijzen), nationaal inkomen, beschikbaar nationaal inkomen, consumptieve bestedingen

Verschijningsfrequentie

Jaarlijks

Achtergrondliteratuur

Meer informatie: [Themabeschrijving](#) [15][Classificatie van Producten naar Activiteit](#) [18][Begrippen](#) [19]

Opmerking

Doordat geen sluitende vertaling gemaakt kan worden van de economische sectoren zoals het CBS die waarneemt naar de doelgroepen of milieubeleidsectoren, omvat een aantal van de gepresenteerde doelgroepen/sectoren een bredere economische sector. Er heeft in 2018 een herberekening (een zogenaamde revisie) plaatsgevonden van de statistiek van de Nationale

rekeningen. De cijfers over de voorgaande jaren zijn teruggerekend tot 1995.

Betrouwbaarheidscodering

Schatting, gebaseerd op een groot aantal (accurate) metingen; de representativiteit is grotendeels gewaarborgd.

Referentie van deze webpagina

CBS, PBL, RIVM, WUR (2021). [Bruto toegevoegde waarde en werkgelegenheid, 2005-2020](#) [20] (indicator 0002, versie 21, 15 oktober 2021). www.clo.nl. Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS), Den Haag; PBL Planbureau voor de Leefomgeving, Den Haag; RIVM Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu, Bilthoven; en Wageningen University and Research, Wageningen.

Bron-URL: <https://www.clo.nl/indicatoren/nl000221>

Links

[1] <https://www.clo.nl/indicatoren/nl0002> [2]
https://www.clo.nl/sites/default/files/infographics/0002_005g_clo_21_nl.png [3]
<https://www.clo.nl/sites/default/files/datasets/c-0002-005g-clo-21-nl.ods> [4]
<https://www.clo.nl/sites/default/files/datasets/c-0002-005g-clo-21-nl.xlsx> [5]
https://www.clo.nl/sites/default/files/infographics/0002_006g_clo_21_nl.png [6]
<https://www.clo.nl/sites/default/files/datasets/c-0002-006g-clo-21-nl.ods> [7]
<https://www.clo.nl/sites/default/files/datasets/c-0002-006g-clo-21-nl.xlsx> [8]
<https://www.clo.nl/nl0005> [9] <https://opendata.cbs.nl/statline/#/CBS/nl/dataset/84087NED> [10]
<https://www.cbs.nl/nl-nl/longread/de-nederlandse-economie/2021/de-nederlandse-economie-in-2020> [11] <http://opendata.cbs.nl/statline/#/CBS/nl/dataset/84088NED> [12]
<http://opendata.cbs.nl/statline/#/CBS/nl/dataset/84164NED> [13] <https://www.clo.nl/nl0107> [14]
<https://opendata.cbs.nl/#/CBS/nl/> [15] <https://www.cbs.nl/nl-nl/onze-diensten/methoden/onderzoeksomschrijvingen> [16]
<http://opendata.cbs.nl/statline/#/CBS/nl/dataset/84088NED/table?ts=1537347581758> [17]
<http://opendata.cbs.nl/statline/#/CBS/nl/dataset/84164NED/table?ts=1537274977849> [18]
<https://www.cbs.nl/nl-nl/onze-diensten/methoden/classificaties> [19] <https://www.cbs.nl/nl-nl/onze-diensten/methoden/begrippen> [20] <https://www.clo.nl/indicatoren/nl000221>